



Betænkning afgivet af Finansudvalget den 26. november 2015

Betænkning

over

Forslag til lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansåret 2019

[af finansministeren (Claus Hjort Frederiksen)]

1. Ændringsforslag

Socialdemokratiets, Enhedslistens, Alternativets, Radikale Venstres og Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget har stillet 3 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 8. oktober 2015 og var til 1. behandling den 22. oktober 2015. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Finansudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 5 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og finansministeren sendte den 30. september 2015 dette udkast til udvalget, jf. FIU alm. del – bilag 45 (2014-15, 2. samling). Den 22. oktober 2015 sendte finansministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et flertal i udvalget (V, DF, LA og KF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*. Flertallet stemmer imod de stillede ændringsforslag.

Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget stemmer for lovforslaget, idet der formelt set skal vedtages udgiftslofter for stat, kommuner og regioner i en 4-årig periode, men det sker med den udtrykkelige forudsætning, at man i løbet af 2016 fastlægger den endelige økonomi for henholdsvis kommuner, regioner og stat. I forbindelse med fastlæggelsen af økonomien for årene 2017, 2018 og 2019 skal det også understreges fra Dansk Folkepartis side, at partiet ønsker at sikre, at den kernevelfærd, der leveres eksempelvis af kommunerne, skal styrkes. Det betyder også, at de midler, der tilvejebringes via omprioriteringsbidraget, skal føres tilbage

til kommunerne for derigennem at sikre kernevelfærden i hele landet.

Et *mindretal* i udvalget (S, ALT, RV og SF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Socialdemokratiets medlemmer af udvalget udtaler, at Danmark takket være en ansvarlig politisk kurs er ude af den værste økonomiske krise i nyere tid. Den tidligere regering stod i spidsen for strukturelle reformer, der har forbedret budgetdisciplinen i den offentlige sektor, og prioriteringer inden for de offentlige udgifter. Det betyder, at der i de kommende år er et begrænset råderum i dansk økonomi. Socialdemokratiet anbefaler, at råderummet efter krisen investeres i fællesskabet. En sådan prioritering vil tillade målrettede forbedringer af kernevelfærden.

Helt konkret ønsker Socialdemokratiet at øge de kommunale udgiftslofter for at sikre en solid bund under den kommunale økonomi i en tid, hvor der bliver flere og flere ældre borgere. På den baggrund er Socialdemokratiet imod at indføre flerårig minusvækst i kommunerne, hvilket vil være konsekvensen af lovforslaget.

Socialdemokratiet finder grundlæggende, at regeringens forsøg på at skaffe sig råderum til finanslovsforhandlinger ved forlods at indbudgettere ikkeaftalte kommunale besparelser udtrykker en mangel på respekt for aftalesystemet, hvor den kommunale økonomi fastlægges gennem forhandlinger mellem kommunerne og regeringen.

Socialdemokratiet finder det både mere hensigtsmæssigt og i bedre overensstemmelse med aftalen fra juli 2015 vedrørende kommunernes økonomi, at forhold vedrørende effektivisering af kommunerne aftales med kommunerne, før eventuelle besparelser afspejles i ændrede udgiftslofter.

Socialdemokratiet kan konstatere, at Dansk Folkeparti har stillet sine mandater bag regeringens lovforslag. Dermed sikrer Dansk Folkeparti et folketingsflertal for minusvækst i de kommunale budgetter.

Det skal understreges, at Dansk Folkeparti har haft muligheden for at gøre sin indflydelse gældende både før og efter regeringsdannelsen. Som regeringens parlamentariske grundlag kunne Dansk Folkeparti have forhindret minusvækst i kommunernes budgetter – enten som krav for at støtte regeringen parlamentarisk eller som led i forhandlingerne om finansloven for 2016. Det har Dansk Folkeparti valgt ikke at gøre. I stedet støtter Dansk Folkeparti reelt regeringens bestræbelser på at indføre minusvækst i kommunerne de kommende 4 år. Det sker som regel kun én gang i en valgperiode, at udgiftslofterne i et 4-årigt perspektiv kan påvirkes. Derfor er Dansk Folkepartis svigt alvorligt, og konsekvenserne vil være mærkbare for den nære velfærd i kommunerne over de kommende år.

Socialdemokratiet har sammen med Radikale Venstre, Enhedslisten, Socialistisk Folkeparti og Alternativet stillet ændringsforslag til lovforslagene om at annullere omprioriteringsbidraget og dermed minusvæksten i kommunerne.

Socialdemokratiet anerkender den samlede ramme for den offentlige økonomi, som danner grundlag for udgiftslofterne, og noterer sig, at der er et økonomisk råderum, men partiet er uenige i, at der gennem en såkaldt omprioriteringspulje er flyttet midler fra det kommunale delloft til det statslige.

Socialdemokratiet bakker op om, at budgetloven som institution er et helt afgørende styringsværktøj i den offentlige økonomi og dermed en grundstøtte for en ansvarlig økonomisk politik. S anbefaler, at det kommunale udgiftsloft skal afspejle en politisk vilje til at sikre et solidt gulv under kommunernes økonomi. Derfor anbefaler S de øvrige partier, særlig Dansk Folkeparti, at tilslutte sig ændringsforslagene og dermed annullere den påtænkte minusvækst i kommunerne.

Alternativets medlem af udvalget mener, at omprioriteringsbidraget i kommunerne er forkert, fordi det tvinger de allerede pressede kommuner til at spare yderligere, og der ikke er nogen sikkerhed for, at omprioriteringsbidraget der bliver taget fra kommunerne, bliver ført tilbage til kommunerne. Herudover mener Alternativet, at fremskrivningen af udgiftsloftet er forkert, da den aftale, kommunerne har indgået med regeringen, kun gælder for 2016. Fremskrivningen sænker udgiftslofterne for 2017-2019, så omprioriteringsbidraget som udgangspunkt allerede er implementeret, hvilket svækker kommunernes forhandlingsposition og økonomi.

Radikale Venstres medlem af udvalget finder grundlæggende, at regeringens forsøg på at skaffe sig råderum til finanslovsforhandlinger ved forlods at indbudgettere ikkeaftalte kommunale besparelser, udtrykker en mangel på respekt for aftalesystemet, hvor den kommunale økonomi fastlægges gennem forhandlinger mellem kommunerne og regeringen.

Radikale Venstre finder det både mere hensigtsmæssigt og bedre i overensstemmelse med aftalen fra juli 2015 vedrørende kommunernes økonomi, at forhold vedrørende effektivisering af kommunerne aftales med kommunerne, før eventuelle besparelser afspejles i ændrede udgiftslofter.

Radikale Venstres medlem af udvalget har sammen med Socialdemokratiet, Enhedslisten, Socialistisk Folkeparti og

Alternativet stillet ændringsforslag til lovforslaget om at annullere omprioriteringsbidraget og dermed minusvæksten i kommunerne.

Radikale Venstre anerkender den samlede ramme for den offentlige økonomi, som danner grundlag for udgiftslofterne, og noterer os, at der er et økonomisk råderum, men partiet er uenige i, at der gennem en såkaldt omprioriteringspulje er flyttet midler fra det kommunale delloft til det statslige.

Radikale Venstre bakker op om, at budgetloven som institution er et helt afgørende styringsværktøj i den offentlige økonomi og dermed en grundstøtte for en ansvarlig økonomisk politik.

Et andet mindretal i udvalget (EL) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet stemmer for de stillede ændringsforslag.

Efter Enhedslistens opfattelse er lov om udgiftslofter for 2019 unødvendigt. Allerede før vedtagelsen af budgetloven i 2013 viste kommuner og regioner, at de er i stand til at skabe sammenhæng mellem aftalte og afholdte udgifter. Budgetloven og udgiftslofterne er efter Enhedslistens opfattelse alene et styringsinstrument, der skal centralisere beslutninger om den offentlige sektors økonomi, og som vil blive brugt af den nuværende regering – på samme måde som af den forrige – til at forringe velfærden, der hvor der er størst behov for den. Forslaget til udgiftslofter indarbejder således regeringens intention om en blind grønthøster på det kommunale område, der skærer 1 pct. af driftsmidlerne væk, hvilket vil tvinge kommunerne til at gennemføre store besparelser.

I et svar afgivet i relation til forslag til finanslov for finansåret 2016 erkender ministeren, at de midler, som bl.a. skæres væk i kommunerne, placeres som råderum under det statslige delloft for driftsudgifter og disponeres til skatte- og afgiftslettelser. På den baggrund er der ingen garanti for, at kommunerne får midlerne tilbage igen, ingen garanti imod, at velfærdsforringelser betaler for skattelettelser.

Enhedslisten er på den baggrund modstander af den styring af de offentlige udgifter, som lovforslaget indebærer.

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurinn var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Af et *mindretal* (S, EL, ALT, RV og SF):

Til § 1

1) I *stk. 1* ændres »458,8« til: »451,5«.
[Intet omprioriteringsbidrag i 2019]

2) I *stk. 2* ændres »230,4« til: »237,4«.
[Intet omprioriteringsbidrag i 2019]

3) I stk. 3 ændres »107,2« til »107,4«, og »2,9« ændres til: »3,0«.
[Intet omprioriteringsbidrag i 2019]

Bemærkninger

Til nr. 1-3

Ændringsforslagene ændrer ikke på det samlede udgiftsloft og dermed heller ikke på de offentlige underskud m.v., men ændrer udelukkende på fordelingen af dette på stat, kommuner og regioner, således at man ikke for 2019 på forhånd indregner det af regeringen ønskede omprioriteringsbidrag – udover det omprioriteringsbidrag, der er aftalt med henholdsvis KL og Danske Regioner og efterfølgende vedtaget i Folketingets Finansudvalg.

Ifølge budgetlovens § 7, stk. 2, lægger Finansministeren udgiftslofterne som rammer for aftalerne med kommuner og

regioner om disses økonomi m.v. Vedtages lovforslaget uden ændringer, er rammerne altså, at der indregnes et omprioriteringsbidrag på 1 pct. i 2019.

Det ønsker forslagsstillerne ikke. Udgiftslofterne for kommuner og regioner for 2017-2019 bør som udgangspunkt for forhandlingerne om kommunerne og regionernes økonomi fastholdes på 2016-niveauet, dog bortset fra mere tekniske korrektioner, ændret opgavefordeling og lign. Det bemærkes, at dette har været praksis indtil nu.

Såfremt finansministeren senere indgår en aftale med kommuner og regioner, kan ministeren med tilslutning fra Folketingets Finansudvalg foretage en omfordeling af udgiftslofterne, jf. budgetlovens § 8.

Tabel 1. Udgiftslofter til drift for stat, kommuner og regioner

Mia. kr.	Regeringens forslag				Med ændringsforslagene			
	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019
Stat	182,7	190,5	199,9	206,2	182,7	188,1	195,0	198,9
Kommuner	237,4	235,0	232,7	230,4	237,4	237,4	237,4	237,4
Regioner	107,4	107,4	107,3	107,2	107,4	107,4	107,4	107,4
sundhed								
Regioner udvikling	3,0	3,0	2,9	2,9	3,0	3,0	3,0	3,0
I alt	530,5	535,9	542,8	546,7	530,5	535,9	542,8	546,7

Uddrag af budgetloven:

»§ 7. Finansministeren medtager på forslaget til finanslov en oversigt over de gældende udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for de 3 følgende finansår og de foreslåede udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for det fjerde af de følgende finansår.

Stk. 2. Finansministeren lægger de i stk. 1 nævnte udgiftslofter til grund for budgetteringen af forslaget til finans-

lov og som rammer for aftalerne med kommuner og regioner om disses økonomi m.v.

§ 8. Uanset §§ 6 og 7 kan finansministeren med tilslutning fra Folketingets Finansudvalg i forbindelse med det årlige aktstykke om fastsættelse af statens bloktilskud til kommuner og regioner m.v. foretage en omfordeling mellem de gældende udgiftslofter for stat, kommuner og regioner.«

René Christensen (DF) Kristian Thulesen Dahl (DF) Dennis Flydtkjær (DF) Jacob Jensen (V) Søren Gade (V)

Jakob Ellemann-Jensen (V) Torsten Schack Pedersen (V) Ole Birk Olesen (LA) fmd. Brian Mikkelsen (KF)

Thomas Jensen (S) Benny Engelbrecht (S) nfm. Bjarne Corydon (S) Jesper Petersen (S) Pelle Dragsted (EL)

Josephine Fock (ALT) Martin Lidegaard (RV) Jonas Dahl (SF)

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	47	Socialistisk Folkeparti (SF)	7
Dansk Folkeparti (DF)	37	Det Konservative Folkeparti (KF)	6
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	34	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Enhedslisten (EL)	14	Siumut (SIU)	1
Liberal Alliance (LA)	13	Tjóðveldi (T)	1
Alternativet (ALT)	9	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Radikale Venstre (RV)	8		

Oversigt over bilag vedrørende L 2

Bilagsnr.	Titel
1	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
2	Høringssvar og høringsnotat, fra finansministeren
3	Udkast til betænkning
4	2. udkast til betænkning